

Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijai
sprk@sprk.gov.lv

Rīgā, 2020.gada 25.maijā

Nr.LV1140-73

***Par Konsultāciju dokumentu par izsoles nosacījumiem
radiofrekvenču spektra joslas 703MHz-733 MHz/738MHz-788 MHz
lietošanas tiesību piešķiršanai***

SIA “BITE Latvija” (turpmāk – BITE) iepazīnās ar Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas (turpmāk – Regulators) publicēto Konsultācijas dokumentu par izsoles nosacījumiem radiofrekvenču spektra joslas 703 MHz–733 MHz/738 MHz–788 MHz (turpmāk – 700.josla) lietošanas tiesību piešķiršanai (turpmāk – Konsultāciju dokuments) un pateicās par iespēju piedalīties šī dokumenta apspriešanā. BITE atbalsta Regulatora redzējumu par lietošanas tiesību minimālo termiņu 20 gadi visā Latvijas Republikas teritorijā. Vienlaicīgi vēlamies izteikt dažus ierosinājumus un iebildumus.

1. Izsoles priekšmets

- 1 Saskaņā ar Ministru kabineta 06.10.2009. noteikumiem Nr.1151 “Noteikumi par radiofrekvenču spektra joslu sadalījumu radiosakaru veidiem un iedalījumu radiosakaru sistēmām, kā arī par radiofrekvenču spektra joslu izmantošanas vispārīgajiem nosacījumiem (Nacionālais radiofrekvenču plāns)” (turpmāk – Radiofrekvenču plāns), radiofrekvenču josla 703–733 MHz ir paredzēta bāzes staciju uztvērējiem, bet 738–788 MHz – bāzes staciju raidītājiem. Tikai 5 MHz atstatums starp raidīšanas un uztveršanas kanālu joslām (733 MHz un 738 MHz) noteiktos apstākļos rada paaugstinātu savstarpējo radiotraucējumu iespējamības risku. Tāpēc BITE ierosina palielināt esošo 5 MHz (no 733 līdz 738 MHz) atstatumu jeb aizsargjoslu līdz 10 MHz (no 733 līdz 743 MHz), kā rezultātā izsolē būtu nododamas radiofrekvenču spektra joslu 703–733 MHz, 743–758 MHz un 758–788 MHz lietošanas tiesības trīs vienādās 25 MHz platās izsoles priekšmetu daļās. Ja tomēr izsolei tiek noteikti izsoles priekšmeti Konsultāciju dokumentā norādītajā apjomā, tad ieteicams precizēt izsoles priekšmetus tā, lai vienā izsoles priekšmetā būtu apvienotas radiofrekvenču spektra joslas 723–733 MHz, 738–748 MHz un 778–788 MHz (kopsummā 30 MHz). Tas ļautu ierobežot iespējamo

radiotraucējumu risku viena radiosakaru tīkla ietvaros un attiecīgajam operatoram pašam izlemt, vai šie papildus 5 MHz ir nepieciešami aizsargjoslas palielināšanai.

2. Plānotais izsoles datums

- 2 BITE uzskata, ka izsole ir rīkojama ne agrāk kā 2021. gadā šādu iemeslu dēļ:
  - 1) izsoles priekšmets būs pieejams lietošanai pilnībā tikai no 2022. gada 1.jūlija – pēc joslas atbrīvošanas no TV apraides pakalpojumiem;
  - 2) sagaidāms, ka jaunais Elektronisko sakaru likums (turpmāk esošais elektronisko sakaru likums tiek saukts ESL un jaunais elektronisko sakaru likums – jaunais ESL) stāsies spēkā ne agrāk kā 2020. gada nogalē, un tajā var tikt iestrādāti noteikumi, kas šobrīd konsultāciju dokumentā nav izvērtēti, piemēram 1.3.4.punktā, bet var būtiski ietekmēt izsoles priekšmetu;
  - 3) ņemot vērā 2019. gadā notikušo konsultāciju attiecībā uz 1500 MHz radiofrekvenču joslu un no tā potenciāli izrietošo izsoli, nav lietderīgi rīkot vairākas izsoles jau šogad;
  - 4) elektronisko sakaru komersantu 2020.gada apstiprinātajos budžetos var būt ierobežotas iespējas atrast papildus līdzekļus dalībai iepriekš neieplānotās izsolēs.

3. Sākumcena un specifiskie nosacījumi par bāzes staciju skaitu

- 3 Attiecībā uz izsoles priekšmeta sākumcenu un specifiskajiem nosacījumiem, BITE uzskata, ka konsultāciju dokuments ir papildināms ar VAS “Elektroniskie sakari” informāciju par radiofrekvenču spektra starptautiskās koordinācijas kritērijiem un citiem potenciāli ierobežojošiem nosacījumiem izsoles priekšmeta joslās, kas var būtiski ietekmēt izsoles priekšmetu pilnvērtīgu izmantošanu pilnā apjomā. Kā zināms, radiofrekvenču spektra izmantošana, it īpaši Latvijas austrumu kaimiņvalstīs, ir atšķirīga.
- 4 Kā piemēru varam minēt 2019. gada konsultāciju par 1500 MHz radiofrekvenču joslu, kur šie aspekti netika izvērtēti, bet šogad noskaidrojās, ka potenciālie ierobežojumi liedz pilnvērtīgi izmantot frekvenču spektru aptuveni trešdaļā Latvijas teritorijas vai aptuveni 40% no tirgus, atkarībā no konkrētā frekvenču bloka izvietojuma. Tā rezultātā BITE ieskatā būtu nepieciešams pārskatīt gan sākumcenu, gan arī plānotie nosacījumi attiecībā uz bāzes staciju skaitu var izrādīties pārlietu optimistiski.

4. Lietošanas tiesību nosacījumi attiecībā uz tālāknodešanu

- 5 Konsultāciju dokumenta 1.3.3.punktā ir norādīti lietošanas tiesību nosacījumi attiecībā uz tālāknodešanu:
- “Lai nodrošinātu radiofrekvenču spektra joslas 703 MHz–733 MHz/738 MHz–788 MHz efektīvu un racionālu izmantošanu, kā arī samazinātu konkurences deformācijas iespējamību, ir jānoteic, ka radiofrekvenču spektra joslas 703 MHz–733 MHz/738 MHz–788 MHz lietošanas tiesību tālāknodešana ir atļauta, ja to pieļauj normatīvie akti. Tajā pašā laikā, lai nodrošinātu ierobežoto radiofrekvenču resursu racionālu un efektīvu izmantošanu, ir nosakāms, ka radiofrekvenču spektra joslas 703 MHz–733 MHz/738 MHz–788 MHz lietošanas tiesības nevar tālāknodot tādām elektronisko sakaru komersantam vai saistītam komersantam Koncernu likuma izpratnē, kurš jau ir ieguvis lietošanas tiesības radiofrekvenču spektra joslā 703 MHz–733 MHz/738 MHz–788 MHz un kuram pēc tālāknodešanas šajā joslā kopējais lietošanas tiesību apjoms pārsniegtu 40 MHz.”
- 6 Tātad, Regulators ir noteicis, un BITE vēlās detalizētāk izanalizēt šos 1.3.3.punktā noteiktos spektra lietošanas tiesību tālāknodešanas nosacījumus divos aspektos:
- “A” – 700.joslas lietošanas tiesību tālāknodešana ir atļauta, ja to pieļauj normatīvie akti;
- “B” – lietošanas tiesības nevar tālāknodot tādām elektronisko sakaru komersantam vai saistītam komersantam Koncernu likuma izpratnē, kurš jau ir ieguvis lietošanas tiesības radiofrekvenču spektra 700.joslā un kuram pēc tālāknodešanas šajā joslā kopējais lietošanas tiesību apjoms pārsniegtu 40 MHz.
- 7 Saskaņā ar ESL 47.panta septītās daļas 5.punktu Regulators var noteikt specifiskus lietošanas tiesību tālāknodešanas nosacījumus.
- 8 Attiecībā par “A” daļā minēto lietošanas tiesību tālāknodešanas nosacījumu, BITE norāda, ka tādu nosacījumu kā “lietošanas tiesību tālāknodešana ir atļauta, ja normatīvie akti to pieļauj” nevar uzskatīt par specifisko lietošanas tiesību tālāknodešanas nosacījumu ne attiecībā uz 700.joslu, ne attiecībā uz mobilajiem sakariem izmantojamo spektra daļu vispār. Šādi formulēts lietošanas tiesību tālāknodešanas nosacījums ir neloģisks: tālāknodešana ir atļauta, ja to pieļauj normatīvie akti (ESL kopumā, t.i., nespecifiski par 700.joslu, tālāknodešanu pieļauj), savukārt, tādi normatīvie akti, kas specifiski izveidoti, lai regulētu 700.joslas lietošanas tiesību tālāknodešanu, neeksistē. Tātad tālāknodešana faktiski nav atļauta tādēļ, ka normatīvie akti, kas to specifiski pieļauj, neeksistē, un nosacījums, kas norādīts “A” daļā, *a priori* nav izpildāms.
- 9 BITE norāda, ka šāda pieeja ir arī pretrunā ar tiesiskās paļāvības principu. Operatori plāno tīkla attīstību, t.sk. sadarbību, kuras ietvaros var būt nepieciešama lietošanas tiesību daļējā nodošana, atstājot tiesības un iespējas arī pašam lietot radiofrekvenču spektru (un tas tieši atbilstu mērķiem racionāli un efektīvi izmantot resursus), vairākiem gadiem uz priekšu, ieguldot lielus līdzekļus. Jebkuras izmaiņas normatīvajā regulējumā attiecībā par spektra lietošanas tiesībām, t.sk. 700.joslas lietošanas tiesību nodošanu, var būtiski negatīvi ietekmēt operatoru darbību, t.sk., radīt zaudējumus. Tāpēc nav pieņemami, ja lietošanas tiesību nosacījumi var neparedzami mainīties pēc kāda laika. Ņemot vērā, ka no operatoriem tiek paredzēts saņemt būtisku atlīdzību par 700.joslas

lietošanas tiesību iegūšanu, 700.joslas lietošanas tiesību tālāk nodošanas iespējamībai kā tādai jābūt nemainīgai, t.i. tam jābūt pieļaujamam, neatkarīgi no turpmākām normatīvā regulējuma izmaiņām. Nedrīkst pieļaut situāciju, ka izsoles priekšmets – 700.joslas lietošanas tiesības un to apjoms var neprognozējami un, faktiski, vienpusēji izmainīties jau pēc radiofrekvenču spektra lietošanas licences saņemšanas.

- 10 Arī Eiropas Elektronisko Sakaru Kodekss (turpmāk – EESK) nosaka, ka politikai attiecībā uz ieguldījumu veicināšanu jaunos ļoti augstas veiktspējas tīklos jābūt paredzamai un konsekventai, lai veicinātu ilgtspējīgus ieguldījumus, vienlaikus aizsargājot konkurenci¹, ka individuālo lietošanas tiesību piešķiršana jābūt pamatota ar objektīviem un pārredzamiem kritērijiem². Radiofrekvenču spektra lietošanas tiesību regulējumam jānodrošina paredzamība un konsekvence attiecībā uz radiofrekvenču spektra lietošanas tiesību piešķiršanu, atjaunošanu, grozīšanu, ierobežošanu un atņemšanu, lai veicinātu ilgtermiņa ieguldījumus³. Jāpiemēro tādi noteikumi par spektra lietošanas tiesību piešķiršanu, nodošanu, atjaunošanu, pārveidošanu un atņemšanu, kas tiek skaidri un pārredzami noteikti ar nolūku garantēt regulējuma noteiktību, konsekvences un paredzamību⁴. Norādītais izsoles noteikumos iekļautais nosacījums (“A” aspekts) neatbilst minētām EESK prasībām.
- 11 Konsultāciju dokumentā teikts, ka “A” aspektā apskatāmais nosacījums nepieciešams, lai veicinātu radiofrekvenču spektra efektīvu un racionālu izmantošanu, taču Konsultāciju dokumentā nav atspoguļota saistība starp apskatāmo nosacījumu – “ja normatīvie akti pieļauj 700.joslas lietošanas tiesību tālāk nodošanu” – un lietošanas tiesību efektīvu un racionālu izmantošanu, un šī saistība, BITE ieskatā, neeksistē. Turklāt, uzskatām, ka šo saistību nav iespējams identificēt *a priori*, jau normatīvajā aktā, ņemot vērā, ka līdz šim nebija prakses, ka 700.josla tiek izdalīta mobilajiem sakariem vairākiem operatoriem. Šī saistība var tikt noteikta tikai pēc *case-by-case* pieejas, analizējot konkrētos faktiskos apstākļus.
- 12 Konsultāciju dokumentā minēts, ka “A” aspektā norādītais nosacījums nepieciešams arī, lai samazinātu konkurences deformācijas iespējamību, taču Konsultāciju dokumentā nav atspoguļots, kā apskatāmais nosacījums spēs samazināt negatīvo ietekmi uz konkurenci. Vēl jo vairāk – Regulators ir pārzemējis pat ne konkurences samazināšanos lietošanas tiesību tālāk nodošanas rezultātā, bet “konkurences samazināšanas iespējamību”. Faktiski, netika veikta analīze, lai konstatētu saistību starp apskatāmo nosacījumu un ietekmi uz konkurenci. Tāpēc Regulatora prezumpcija par to, ka lietošanas tiesību tālāk nodošana ietekmēs konkurenci, nav pamatota.
- 13 EESK nosaka, ka “(..) Pastāvošo konkurenci var ietekmēt arī jaunas lietošanas tiesības, tostarp ar nodošanu vai nomu iegūtās, un jaunu elastīgu radiofrekvenču spektra lietošanas kritēriju ieviešana. Nepareizi piemēroti, daži konkurences veicināšanai izmantotie nosacījumi var izraisīt citādas sekas, piemēram, radiofrekvenču spektra maksimumi un rezervējumi var radīt mākslīgu trūkumu, vairumtirdzniecības piekļuves

¹ EESK Ievaddaļas (28) punkts, (56) punkts.

² EESK 45. panta pirmās daļas 1.pagrāfs.

³ EESK 45. panta otrās daļas 1.pagrāfa c)punkts.

⁴ EESK 45. panta otrās daļas 1.pagrāfa g)punkts.

pienākumi var netaisni ierobežot uzņēmējdarbības modeļus, ja nav ietekmes tirgū, un nodošanas ierobežojumi var traucēt attīstīties sekundārajiem tirgiem. Tādēļ šādu nosacījumu izvirzīšanai ir nepieciešams konsekvents, objektīvs konkurences tests, ko konsekventi piemēro. Tādēļ šādu pasākumu izmantošana būtu balstāma uz tirgus un tā konkurences apstākļu rūpīgu, objektīvu novērtēšanu valsts regulatīvajās un citās kompetentajās iestādēs.”⁵.

- 14 Tas nozīmē, ka, ja Regulators plāno piemērot spektra lietošanas tiesību tālāknodošanas nosacījumu ar mērķi nepieļaut negatīvo ietekmi uz konkurenci, Regulatoram rūpīgi jāizvērtē tirgus situācija un jāpamato nosacījuma nepieciešamība konkrētajos apstākļos. Konsultāciju dokumentā nav veikta konkurences situācijas analīze, nav atspoguļots neviens arguments, kas pamatotu apskatāmā nosacījuma piemērošanu.
- 15 Attiecībā par “B” daļā norādīto nosacījumu norādām, ka kopumā ir saprotama Regulatora motivācija nepieļaut situāciju, kad tālāknodošanas rezultātā spektra sadalījums starp komersantiem kļūst nesimetrisks. Teorētiski tas var ietekmēt konkurenci, kaut gan no 1.3.3.punkta redakcijas izriet, ka “B” aspektā Regulators atsaucās uz nepieciešamību nodrošināt efektīvu un racionālu spektra izmantošanu, nevis uz nepieciešamību pasargāt konkurenci. Taču nevaram piekrist prezumpcijai bez detalizēta izvērtējuma, ka tālāknodošanas ierobežojums veicinās racionālu un efektīvu spektra izmantošanu. Tieši otrādi, tālāknodošana, ja tā vienlaikus ļauj arī komersantam-sākotnējam radiofrekvenču tiesību ieguvējam, lietot tās pašas frekvences, var veicināt racionālu un efektīvu spektra izmantošanu, tas ir arī viens no EESK definētajiem principiem: “Radiofrekvenču spektra lietošanas tiesību nodošana var būt efektīvs spektra efektīvas izmantošanas palielināšanas līdzeklis. Elastības un lietderības labad, lai radiofrekvenču spektra vērtību noteiktu tirgus, dalībvalstīm būtu pamatā jāļauj radiofrekvenču spektra lietotājiem savas spektra lietošanas tiesības nodot vai iznomāt trešajām personām vienkāršā kārtībā ar nosacījumiem, ko pievieno šādām tiesībām un konkurences normām, atbildīgo valsts regulatīvo iestāžu pārraudzībā. Lai atvieglinātu šādu nodošanu vai iznomāšanu un ar noteikumu, ka tiek ievēroti saskaņā ar Lēmumu Nr. 676/2002/EK pieņemtie tehniskie īstenošanas pasākumi, dalībvalstīm būtu arī jāizskata lūgumi radiofrekvenču spektra tiesības sadalīt vai apvienotās no jauna atdalīt un pārskatīt izmantošanas nosacījumus”.⁶
- 16 Atsevišķi vēlamies komentēt “B” aspektā apskatāmajā nosacījumā iekļauto noteikumu, ka tas darbojas arī Koncernu likuma izpratnē saistīto komersantu gadījumā. BITE uzskata, ka nav pamatoti ierobežot, vispār un 700.joslas gadījumā atsevišķi, lietošanas tiesību tālāknodošanu saistītam komersantam. Šāds ierobežojums tāpat kā ierobežojums tālāknodošanai nesaistītam komersantam acīmredzami ir pamatojams ar nepieciešamību nepieļaut konkurences samazināšanos, kas teorētiski varētu veidoties nesimetriski sadalīto resursu dēļ. Taču, nododot lietošanas tiesības starp saistītajiem uzņēmumiem, attiecīgais resurss paliek tā paša tirgus dalībnieka rīcībā, neatkarīgi no tā, kurai konkrētai juridiskai personai tas tika piešķirts.
- 17 Ir acīmredzami, ka tirgus dalībnieks, kurā ietilpst vairākas juridiskās personas-elektronisko sakaru komersanti, rīkojoties pēc vesela saprāta apsvērumiem un balstoties

⁵ EESK levaddaļas (133) punkts.

⁶ EESK levaddaļas (132) punkts.

uz biznesa loģiku, neveidos savstarpēji konkurējošos biznesus. Tātad, pakalpojumi, kurus sniedz vienā tirgus dalībniekā ietilpstošie elektronisko sakaru komersanti, nav savstarpēji konkurējoši, un sagaidīt no tiem, lai tie patiešām konkurētu, ir pretēji loģikai un normālai biznesa iekārtai. Līdz ar to instrumenti, kuri ir izveidoti nolūkā panākt, lai nesamazinātos konkurence starp saistītajiem uzņēmumiem, ir pretdabiski un samāksloti. Tie tikai liek papildus šķēršļus efektīvai saistīto uzņēmumu sadarbībai un kopējai resursu izmantošanas efektivitātei un racionalitātei.

18 Ņemot vērā minēto, BITE uzskata, ka 700.joslas lietošanas tiesību ieguvējiem tālāk nodošanai, vismaz ar nosacījumu, ka komersantam-sākotnējam radiofrekvencu tiesību ieguvējam, saglabājas tiesības lietot tās pašas radiofrekvences, ir jābūt atļautai, jo:

- a. ne ESL, ne EESK, kura normas tiek iestrādātās jaunajā ESL, neaizliedz tālāk nodošanu izsoles rezultātā iegūtām lietošanas tiesībām;
- b. Latvijā nepastāv neviens no pamata riskiem saistībā ar tālāk nodošanu, kuru dēļ tā būtu jāaizliedz – frekvenču spektra resursu uzkrāšana (akumulēšana) un mākslīga frekvenču deficīta radīšana, vai spekulācija ar bezmaksas ceļā iegūtiem nacionālajiem dabas resursiem (frekvenču spektru);
- c. akumulēšanas risks praksē tiek novērsts jau pašā izsoles procesā – definējot prasības pretendentiem un izsoles priekšmetam. Izsoles procedūra arī pietiekami efektīvi novērš potenciālo spekulantu piekļuvi frekvenču lietošanas tiesību iegūšanai. Neviena saistītā uzņēmuma (Koncernu likuma izpratnē) rīcībā Latvijā nav uzkrāts neizmantots frekvenču spektrs, kas tādējādi ir radījis mākslīgu deficītu vai deformējis konkurenci. Tāpēc nav saskatāms nekāds racionāls kodols, lai ierobežotu likumīgi iegūtu lietošanas tiesību tālāk nodošanu grupas uzņēmumu ietvaros – grupas uzņēmumi savstarpēji nekonkurē, tātad ietekme uz konkurences vidi nemainās, bet tālāk nodošanas nepieciešamība parasti ir saistīta vienīgi ar iekšējo procesu optimizāciju;
- d. praktiski viss ierobežoto frekvenču joslu lietošanas tiesību apjoms atrodas mobilo sakaru operatoru rīcībā. Mobilo sakaru tirgū tiek nodrošināta sīva konkurence un intensīva frekvenču spektra izmantošana, ko apliecina augstais pakalpojumu kvalitātes līmenis un vienas no zemākajām pakalpojumu cenām Eiropā. Tāpēc neviens no konkurentiem nav ieinteresēts tālāk nodot lietošanas tiesības, jo tas gluži dabiski pasliktinātu tā konkurētspēju. Tātad, tālāk nodošana varētu būt nepieciešama vienīgi kā specifisks instruments frekvenču spektra kopīgai izmantošanai. Taču sekojot vispārējai biznesa loģikai, kopīga resursu izmantošana konkurentu gadījumā ir iespējama vienīgi tad, ja tas nepasliktina katra dalībnieka pozīcijas tirgū, t.i., saglabājot efektīvu savstarpēju konkurenci.

5. Lietošanas tiesību nosacījumi attiecībā uz radiofrekvenču spektra joslu kopīgu izmantošanu

- 19 Konsultāciju dokumenta 1.3.4.punktā ir norādīti lietošanas tiesību nosacījumi attiecībā uz radiofrekvenču spektra joslu kopīgu izmantošanu:
- “Lietošanas tiesību nosacījumi attiecībā uz radiofrekvenču spektra joslu kopīgu izmantošanu, ja Latvijas Republikas normatīvajos aktos tiks noteikta kārtība kopīgai radiofrekvenču spektra izmantošanai. Lai nodrošinātu radiofrekvenču spektra joslas 703 MHz–733 MHz/738 MHz–788 MHz izmantošanā efektīvu un iespējami augstāku konkurenci mobilo radiosakaru infrastruktūru izveidē un lietošanā, kā arī ņemot vērā, ka 700 MHz radiofrekvenču spektra josla ir piemērota plašāku teritoriju pārklājuma ar 5G nodrošināšanai, piemēram, lauku teritorijās, radiofrekvenču spektra joslā 703 MHz–733 MHz/738 MHz–788 MHz tās daļu kopīga izmantošana ir atļauta tikai ārpus 10 pilsētām ar vislielāko iedzīvotāju skaitu (saskaņā ar Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas publicētajiem datiem)”.
- 20 BITE kategoriski iebilst pret piedāvātajiem nosacījumiem attiecībā uz radiofrekvenču spektra joslu kopīgu izmantošanu, kas paredzēti Konsultāciju dokumenta 1.3.4. punktā.
- 21 Pirmkārt, frekvenču joslu kopīga izmantošana ir vērsta vienīgi uz efektīvāku un racionālāku radiofrekvenču spektra izmantošanu – apvienojot vairākus radiokanālus, ir iespējams panākt lielāku datu pārraides ātrumu vai apkalpot vairāk pieslēgumu, nekā tas būtu iespējams katrā kanālā atsevišķi, nepieprasot šim nolūkam papildus frekvenču spektru. Kā zināms, radiofrekvenču spektrs ir ierobežots dabas resurss, kuru nav iespējams paplašināt pēc cilvēka iegribas. Tāpēc agri vai vēlu mobilo sakaru operatori saskaras vai tiem būs jāsaskaras ar nepieciešamību pēc risinājumiem, kā apvienot jeb kopīgi izmantot šos ierobežotos resursus. Frekvenču spektra kopīga izmantošana ir uzskatāma kā loģisks turpinājums esošai infrastruktūras kopīgas izmantošanas praksei, kas ļauj optimizēt izmaksas un efektīvāk izmantot resursus.
- 22 Otrkārt, atbilstoši EESK 55.panta otrajā daļā noteiktajam, ja lietošanas tiesības ierobežo, tad skaidri nosaka un pamato mērķus, ko ar ierobežojumu vēlas sasniegt. EESK ierobežo to mērķu sarakstu, kuru sasniegšanai var noteikt lietošanas tiesību ierobežojumu: “Papildus mērķim veicināt konkurenci dalībvalsts var izvirzīt tikai [tātad, mērķu saraksts ir slēgts] vienu vai vairākus no šādiem mērķiem:
- a) pārklājuma veicināšana;
  - b) pakalpojuma prasītās kvalitātes nodrošināšana;
  - c) radiofrekvenču spektra efektīvas lietošanas veicināšana, tostarp ņemot vērā lietošanas tiesībām piesaistītos nosacījumus un maksu līmeņus;
  - d) inovācijas un uzņēmējdarbības veicināšana”.
- 23 Regulatora mērķis, uzliekot apskatāmo nosacījumu, ir “Lai nodrošinātu radiofrekvenču spektra joslas 703 MHz–733 MHz/738 MHz–788 MHz izmantošanā efektīvu un iespējami augstāku konkurenci mobilo radiosakaru infrastruktūru izveidē un lietošanā”. Tātad, mērķis ir – veicināt konkurenci starp komersantiem infrastruktūras izveidošanā. Šis mērķis, pirmkārt, neatbilst EESK 55.panta noteikumiem, un otrkārt, neveicina racionālu

un efektīvu komersantu pieeju, attīstot 5G tīklus, jo tas praktiski izraisa infrastruktūru dublēšanu un pat triplēšanu, pretēji tam, ko nosaka EESK levaddaļas (26), (124), (156) rindkopā noteiktie principi un 47.panta otrās daļas a) punkts.

- 24 Treškārt, nav nekāda racionāla pamata aizliegumam attīstīt radiofrekvenču spektra efektīvākas izmantošanas risinājumus, vadoties pēc izmantošanas apstākļiem – pilsētās vai ārpus tām. Mūsaprāt, valsts regulējošām iestādēm visiem iespējamiem līdzekļiem būtu jāveicina efektīva radiofrekvenču spektra izmantošana, nevis jāierobežo tā. Nosacījums, kas aizliedz spektra kopīgu izmantošanu lielākajās desmit pilsētās (pēc iedzīvotāju skaita), nav pamatots, neatbilst racionālas un efektīvas spektra izmantošanas principam un ir pretrunā ar EESK.
- 25 EESK levaddaļas (119) rindkopā ir norādīts, ka, augot radiofrekvenču spektra pieprasījumam un jaunām variatīvām lietotnēm un tehnoloģijām, kuru piekļuve radiofrekvenču spektram un radiofrekvenču spektra lietošana prasa lielāku elastību, dalībvalstīm būtu jāveicina radiofrekvenču spektra koplietošana, nosakot piemērotākos atļauju piešķiršanas režīmus katram scenārijam un definējot tiem piemērotas un pārredzamas normas un nosacījumus. Radiofrekvenču spektra koplietošana aizvien vairāk nodrošina tā efektīvu un lietderīgu izmantošanu, kad vairākiem neatkarīgiem lietotājiem vai ierīcēm tiek ļauts piekļūt vienai radiofrekvenču spektra joslai dažādos juridiskos režīmos, lai darītu pieejamus papildu radiofrekvenču spektra resursus, paaugstinātu izmantošanas lietderīgumu un radiofrekvenču spektram vieglāk varētu piekļūt jauni lietotāji. Koplietošanu var balstīt uz vispārējām atļaujām vai nelicencējamu lietošanu, ļaujot vairākiem lietotājiem piekļūt vienam radiofrekvenču spektram un to izmantot dažādās teritorijās vai dažādos brīžos. To var balstīt arī uz individuālām lietošanas tiesībām, piemēram, licencētu koppiekļuvi.
- 26 EESK levaddaļas (133) rindkopā ir norādīts, ka “ierobežota piekļuve radiofrekvenču spektram, sevišķi tad, ja radiofrekvenču spektrs ir trūcīgs, var uzlikt šķērsli iekļūšanai vai kavēt ieguldījumus, tīkla ierīkošanu, jaunu pakalpojumu vai lietotņu nodrošināšanu, inovāciju un konkurenci. Pastāvošo konkurenci var ietekmēt arī jaunas lietošanas tiesības, tostarp ar nodošanu vai nomu iegūtās, un jaunu elastīgu radiofrekvenču spektra lietošanas kritēriju ieviešana. Nepareizi piemēroti, daži konkurences veicināšanai izmantotie nosacījumi var izraisīt citādas sekas, piemēram, radiofrekvenču spektra maksimumi un rezervējumi var radīt mākslīgu trūkumu, vairumtirdzniecības piekļuves pienākumi var netaisni ierobežot uzņēmējdarbības modeļus, ja nav ietekmes tirgū, un nodošanas ierobežojumi var traucēt attīstīties sekundārajiem tirgiem. Tādēļ šādu nosacījumu izvirzīšanai ir nepieciešams konsekvents, objektīvs konkurences tests, ko konsekventi piemēro”.⁷
- 27 Tātad, no EESK dibinātiem principiem izriet, ka spektra koplietošana (kopīga izmantošana) komersantiem būtu pamatā jāļauj, ar nosacījumu, ka netiek negatīvi ietekmēta konkurence, bet ietekmes uz konkurences novērtēšanai nepieciešams pieiet pēc *case-by-case* principa, proti, analizējot faktiskos apstākļus katrā konkrētā situācijā. Konsultāciju dokumentā nav veikts izvērtējums, kā spektra kopīga izmantošana lielākajās desmit pilsētās (citiem vārdiem blīvi apdzīvotās teritorijās) var ietekmēt spektra racionālu

⁷ EESK levaddaļas (133) punkts.

un efektīvu izmantošanu, nav argumentu, kāpēc kopīga izmantošana novedīs pie neracionālas un neefektīvas spektra izmantošanas. Konsultāciju dokumentā bez vērtējuma ir ietverta beznosacījumu prezumpcija, ka kopīga izmantošana neatbilst racionālai un efektīvai spektra izmantošanai, un kopīga izmantošana ir *a priori* aizliegta. Konsultāciju dokumentā norādītie ierobežojumu iemesli ir formāli un vispārīgi. Šāda pieeja ir pretēja tam, kā kopīgai izmantošanai (koplietošanai) pieiet EESK.

Ar cieņu,

SIA "BITE Latvija"
pilnvarotā persona
Jūlija Linkeviča

DOKUMENTS PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR
LAIKA ZĪMOGU